

Bruxelles, 20.10.2020
COM(2020) 661 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Al treilea raport privind progresele înregistrate cu privire la combaterea traficului de persoane (2020) elaborat în temeiul articolului 20 din Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia

{SWD(2020) 226 final}

I. Introducere

Protejarea societății împotriva criminalității organizate și, în special, combaterea traficului de persoane reprezintă o prioritate în cadrul noii strategii a UE privind o uniune a securității¹. Articolul 20 din Directiva 2011/36/UE² („Directiva privind combaterea traficului de persoane”) prevede prezentarea, o dată la doi ani, a unui raport referitor la progresele înregistrate cu privire la combaterea traficului de persoane.

Traficul de persoane este o infracțiune extrem de rentabilă, care aduce profituri enorme infractorilor, implicând în același timp un cost uriaș pentru societate. Profitul anual global estimat din traficul de persoane se ridică la 29,4 miliarde EUR³ (estimare prudentă). Costul total al traficului de persoane în UE într-un singur an este estimat la 2,7 miliarde EUR. Acest cost include serviciile suplimentare în domeniul asigurării respectării legii, al sănătății și al protecției sociale, pierderile economice, pierderea calității vieții și coordonarea activităților de combatere a traficului de persoane⁴. Astfel de costuri sunt provocate de încălcarea gravă a drepturilor fundamentale ale femeilor, bărbaților, fetelor și băieților de către traficanți și continuă să fie suportate de către societățile noastre în condițiile în care traficul de persoane persistă.

Infractorii au profitat de oportunitățile din timpul pandemiei de Covid-19 pentru a obține profituri semnificative și a intensifica activitățile infracționale. Aceștia și-au schimbat metodele de operare și fac din ce în ce mai multă publicitate victimelor pe internet sau le exploatează în spații private. Cu toate că impactul deplin al pandemiei nu poate încă fi măsurat, este clar că această criză a dat naștere unor provocări extraordinare, afectând în mod disproporționat persoanele cele mai vulnerabile, exacerbandu-le vulnerabilitatea la traficul de persoane, inclusiv pe cea a femeilor și a copiilor. Organizațiile societății civile, organizațiile internaționale și agențiile UE și-au exprimat îngrijorarea cu privire la întârzierile în identificarea victimelor, ceea ce le îngreunează accesul la justiție, asistență și sprijin⁵.

¹ COM(2020) 605 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0605&qid=1603089443563&from=RO>.

² JO 101, 15.4.2011, p. 1.

³ Europol (2015) The THB financial business model (Modelul financiar de afaceri al traficului de persoane), Haga. <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/trafficking-in-human-beings-financial-business-model>.

⁴ Comisia Europeană, Studiu privind costurile economice, sociale și umane ale traficului de persoane în UE (2020).

⁵ Modul în care restricțiile impuse în legătură cu pandemia de Covid-19 și consecințele economice va avea probabil impact asupra introducerii ilegale de imigranți și a traficului transfrontalier de persoane către Europa și America de Nord, document de cercetare, Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru combaterea drogurilor și a criminalității (UNODC), <https://www.unodc.org/islamicropublicofiran/en/how-covid-19-restrictions-and-the-economic-consequences-are-likely-to-impact-migrant-smuggling-and-cross-border-trafficking-in-persons-to-europe-and-north-america.html>; Declarația reprezentantului special al OSCE pentru combaterea traficului de persoane cu privire la necesitatea de a consolida eforturile privind combaterea traficului de persoane într-o perioadă de criză; Pandemia de COVID-19 și impactul acesteia asupra victimelor și supraviețuitorilor traficului de persoane, UNODC, https://icat.network/sites/default/files/28%20April_COVID%20ICAT%20webstory%20and%20list%20

Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) avertizează că este probabil ca traficul de persoane să crească în urma recesiunii economice deoarece aceasta a generat șomaj și poate fi așteptată o creștere a cererii de trafic de persoane în scopul exploatării prin muncă și al exploatării sexuale. În afară de domeniile tradiționale de exploatare (prostituție, cerșetorie și furt, sectorul textil și cel agricol), sectoare precum cel al construcțiilor, turismului, alimentației, asistenței medicale și serviciilor interne sunt din ce în ce mai afectate de traficul de persoane. Pe lângă prejudiciul prelungit suferit de victimele traficului de persoane, închiderea întreprinderilor cu marje de profit mai mici din cauza unei crize economice va lăsa piața deschisă persoanelor care au la dispoziție forță de muncă ilegală sau ieftină.⁶

Traficul de persoane este o infracțiune deosebit de gravă, interzisă de Carta drepturilor fundamentale a UE ca o încălcare gravă a drepturilor fundamentale⁷. Organizațiile criminale sunt implicate în traficul de persoane în scopul exploatării sexuale sau prin muncă, al exploatării pentru utilizarea cerșetoriei și al exploatării în scopuri criminale. Rețelele de trafic de persoane sunt adesea implicate în (sau legate de) alte forme de criminalitate, precum introducerea ilegală de migranți, trafic de droguri, contrabandă cu mărfuri, extorcare, spălarea banilor, fraudarea documentelor, fraudă cu carduri de plată și infracțiuni contra patrimoniului (de exemplu, furt).

Prezentul raport: i) identifică principalele procedee și provocări în ceea ce privește abordarea traficului de persoane, ii) oferă o analiză a statisticilor și iii) prezintă rezultatele acțiunilor de combatere a traficului de persoane. Acesta este completat de un document de lucru al serviciilor Comisiei care oferă informații detaliate, cuprinzătoare și justificate. Atât raportul, cât și documentul de lucru al serviciilor Comisiei se bazează pe:

- informațiile furnizate de raportorii naționali sau mecanismele echivalente prevăzute la articolele 19 și 20 din Directiva privind combaterea traficului de persoane;
- contribuțiile aduse de organizațiile societății civile care participă la Platforma europeană a societății civile împotriva traficului de persoane și la Platforma europeană electronică a societății civile; și
- contribuții aduse de agențiile relevante ale UE⁸.

[of%20resources%20%283%29.pdf](#); Organizațiile societății civile și-au exprimat îngrijorarea în cadrul contribuțiilor acestora la cel de-al treilea raport intermediar.

⁶ Europol, Beyond the pandemic – How Covid-19 will shape the serious and organized crime landscape in the EU (Dincolo de pandemie - Cum va modela pandemia de Covid-19 peisajul criminalității grave și organizate din UE), 30 aprilie 2020.

⁷ A se vedea articolul 83 alineatul (2) din TFUE și articolul 5 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a UE.

⁸ Cele zece agenții UE care au semnat Declarația comună privind angajamentul de a colabora pentru combaterea traficului de persoane din 2018: Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO), Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), Agenția UE pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol), Agenția UE pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust), Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound), Agenția UE pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT), Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatică la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA), Agenția Europeană

Prezentul raport a luat în considerare, de asemenea, informațiile din partea Parlamentului European și a Consiliului, precum și din partea organizațiilor internaționale și regionale. Părțile interesate au raportat mai detaliat rezultatele acțiunilor de combatere a traficului de persoane și impactul acestor acțiuni comparativ cu exercițiul de raportare anterior⁹.

II. PROCEDEE ALE TRAFICULUI DE PERSOANE ÎN UE ȘI PROVOCĂRI IDENTIFICATE

Fenomenul traficului de persoane este caracterizat de anumite procedee recurente, preocupări noi și tendințe emergente. Numărul total de **14 145** de victime înregistrate¹⁰ raportate de statele membre ale UE pe o perioadă de 2 ani (2017 și 2018) este mai mare comparativ cu perioada de raportare anterioară¹¹. Este probabil **ca numărul real al victimelor să fie semnificativ mai mare** decât datele raportate, deoarece multe victime rămân nedetectate. În raport cu numărul mare de victime, numărul de urmăriri penale și condamnări ale autorilor infracțiunilor continuă să rămână scăzut. Aproape jumătate din victimele traficului de persoane în UE sunt cetățeni ai Uniunii. **Traficul victimelor în interiorul propriilor state membre continuă să fie semnificativ, reprezentând mai mult de o treime din totalul victimelor din UE.**

Primele cinci țări ale UE în ceea ce privește cetățenia victimelor traficului de persoane în număr absolut au fost România, Ungaria, Franța, Țările de Jos și Bulgaria. **Primele cinci țări din afara UE în ceea ce privește cetățenia victimelor traficului de persoane** în UE au fost Nigeria, China, Ucraina, Maroc și India.

Exploatarea sexuală continuă să fie cel mai răspândit scop care stă la baza traficului de persoane în UE. O creștere a traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă a fost raportată în mai multe state membre. Aproape **trei sferturi din totalul victimelor din UE au fost de sex feminin** (femei și fete), acestea fiind în principal traficate în scopul exploatarei sexuale. Femeile și fetele au reprezentat în mod constant majoritatea victimelor traficului de persoane începând din 2008, când UE a început să colecteze date privind traficul de persoane. **Copiii** continuă să reprezinte un număr considerabil de victime în UE. Majoritatea copiilor victime erau fete traficate în scopul exploatarei sexuale și erau cetățeni ai Uniunii.

Rețelele de trafic de persoane arată niveluri tot mai mari de profesionalism și expertiză. Organizațiile criminale implicate în traficul de persoane au rețele criminale bine structurate, operând la nivel internațional, în unele cazuri, cu un grup de facilitatori transfrontalieri și grupuri specializate. **Utilizarea abuzivă din ce în ce mai**

pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) și Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE).

⁹ Prezentul raport include statistici pentru 2 ani: 2017-2018 pentru UE-27. Toate statisticile raportate de UE-28 sunt incluse în documentul de lucru al serviciilor Comisiei și în studiul „Colecție de date privind traficul de persoane în UE” (2020).

¹⁰ „Victimele” menționate în prezentul raport înseamnă victime „înregistrate” și, ca atare, se referă la victimele identificate în mod oficial și/sau presupuse în contextul național.

¹¹ 13 461 în 2015 și 2016 în UE-27.

mare a tehnologiei informației de către infractori prezintă o preocupare și o provocare pentru autoritățile de combatere a traficului de persoane.

2.1. Traficul de persoane în scopul exploatării sexuale

Traficul de persoane în scopul exploatării sexuale este o formă de violență împotriva femeilor¹² și își are originea în inegalitățile de gen. Exploatarea sexuală rămâne cea mai răspândită formă de trafic de persoane în UE începând din 2008. 60 % dintre victime sunt traficate în scopul exploatării sexuale, peste jumătate dintre acestea fiind cetățeni ai Uniunii. Peste 90 % dintre victimele traficului de persoane în scopul exploatării sexuale sunt femei, ceea ce evidențiază aspectul de gen al infracțiunii. Femeile și fetele reprezintă în continuare majoritatea victimelor traficului de persoane cu privire la toate formele de exploatare. Aceste procedee sunt subliniate în mod constant de către statele membre, organizațiile societății civile și agențiile UE. Mediile cu risc ridicat includ prostituția, agențiile și serviciile de escortă, serviciile de masaj, barurile și cluburile de noapte. Organizațiile societății civile raportează o creștere a traficului de persoane în scopul exploatării sexuale prin intermediul internetului și noilor mijloace tehnologice, care sunt utilizate pentru recrutarea și vânzarea victimelor, în special a femeilor și fetelor, precum și pentru racolarea copiilor.

Majoritatea statelor membre raportează cu privire la măsurile specifice adoptate pentru abordarea principalelor procedee și a tendințelor emergente în ceea ce privește traficul de persoane în scopul exploatării sexuale. Acestea includ identificarea și acordarea de sprijin victimelor prin furnizarea de asistență socială, precum programele de ieșire¹³, reintegrare socială și profesională¹⁴ sau servicii de sănătate sexuală victimelor traficului de persoane exploatate prin intermediul prostituției. Alte măsuri vizează sectoarele cu risc ridicat și grupurile cu risc ridicat (copii vulnerabili, persoane din comunitățile rome marginalizate, migranți și refugiați) și prevăd activități operaționale, precum anchete penale, supraveghere sub acoperire, supraveghere pe internet, campanii de creștere a gradului de conștientizare, educație și formare profesională, precum și dezvoltare instituțională și elaborarea de politici. Unele state membre au adoptat legislație care încadrează penal utilizarea serviciilor victimelor traficului de persoane în scopul exploatării sexuale; au luat măsuri de prevenire axate pe reducerea cererii¹⁵ și măsuri în

¹² Combaterea violenței împotriva femeilor și acordarea de sprijin victimelor este o prioritate-cheie pentru Comisie. Strategia UE privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025 prezintă obiectivele de politică și acțiunile privind încetarea violenței împotriva femeilor. Aderarea UE la Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice rămâne o prioritate-cheie pentru Comisie. În cazul în care aderarea UE rămâne blocată, Comisia va propune măsuri pentru a realiza aceleași obiective prevăzute în Convenția de la Istanbul. La 16 septembrie 2020, președinta von der Leyen a anunțat că Comisia intenționează să emită o propunere legislativă pentru prevenirea și combaterea unor forme specifice de violență bazată pe gen. Inițiativa legislativă și Convenția vor avea același obiectiv: asigurarea faptului că statele membre ale UE dispun de măsuri eficace (în domeniile de competență ale UE) pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor.

¹³ De exemplu, în Franța, Irlanda, Malta.

¹⁴ De exemplu, în Spania și Franța.

¹⁵ De exemplu, Serviciul Național de Poliție (*Garda National Protective Service Bureau*) al Irlandei întreprinde măsuri de formare și de creștere a gradului de conștientizare în cooperare cu ONG-uri, pentru identificarea victimelor traficului de persoane în scopul exploatării sexuale și pentru direcționarea acestora către serviciile adecvate.

cadrul violenței bazate pe gen¹⁶. Cooperarea transfrontalieră la nivelul UE este, de asemenea, raportată, în special cu sprijinul Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și al Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust). Agențiile UE continuă să acorde asistență statelor membre cu privire la eforturile acestora, inclusiv prin publicarea de orientări¹⁷ sau prin formare.

În pofida acestor eforturi concrete, organizațiile societății civile continuă să evidențieze accentul insuficient pe traficul de persoane în scopul exploatării sexuale în UE, inclusiv în ceea ce privește anchetele penale și luarea în considerare a aspectului referitor la gen al infracțiunii.

2.2. Traficul de persoane în scopul exploatării prin muncă

Mai multe state membre și organizații ale societății civile raportează o creștere a traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă. **15 % din toate victimele** au fost traficate în scopul acestei forme de exploatare. Rapoartele arată că victimele au fost exploatate în sectorul agricol (inclusiv munca sezonieră), agențiile private de ocupare a forței de muncă, industria construcțiilor, a ospitalității, sectorul serviciilor de curățenie, muncă casnică, servicii de îngrijire, centre de îngrijire pentru persoane vârstnice, magazine cu program nocturn, braserii, spălătorii auto, întreprinderi de colectare și reciclare a deșeurilor, silvicultură, textile și confecții, fabricarea produselor alimentare și prelucrare și ambalare.

Exploatarea prin muncă **afectează în principal bărbații (68 %)**, deși **în anumite sectoare, aceasta afectează în mod predominant femeile**, în special cu privire la munca casnică, activitățile de îngrijire sau serviciile de curățenie. Statele membre au raportat, de asemenea, că un număr tot mai mare **de copii au fost victime ale** traficului în scopul exploatării prin muncă.

Acțiunile dedicate pentru combaterea traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă și îmbunătățirea identificării victimelor au permis autorităților din domeniul ocupării forței de muncă să efectueze inspecții mai intensificate, ceea ce a presupus o cooperare mai strânsă cu autoritățile de aplicare a legii. Statele membre raportează că oferă cursuri de formare specifice pentru inspectorii de muncă și sociali, pentru specialiștii din domeniul asigurării respectării legii, din sistemul judiciar, din profesia juridică, asistenții sociali, autoritățile vamale, funcționarii diplomatici și consulari, autoritățile din domeniul imigrației, persoanele care lucrează în sectorul educației, în cadrul agențiilor de ocupare a forței de muncă și în adăposturi. Mai mult, statele membre au efectuat inspecții ca parte a Zilelor de acțiune comună privind exploatarea prin muncă,

¹⁶ Precum măsuri de formare și de creștere a gradului de conștientizare pentru specialiștii în materie de asigurare a respectării legii sau în educație cu privire la diferite forme de violență bazată pe gen, precum și evoluții privind politicile și evoluții legislative referitoare la violența bazată pe gen.

¹⁷ A se vedea Agenția pentru Drepturi Fundamentale și Comisia Europeană (2019), Copiii lipsiți de îngrijire părintească aflați într-un alt stat membru al UE decât statul lor de origine - Un ghid pentru îmbunătățirea protecției copilului, axat pe victimele traficului de persoane; Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) (2018), [Măsuri specifice de gen în cadrul acțiunilor de combatere a traficului de persoane: raport](#).

anchete comune și acțiuni în cadrul Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT-THB¹⁸), concentrându-se în mod special pe sectoarele cu risc ridicat¹⁹. Măsurile au vizat informarea persoanelor expuse riscului de trafic de persoane în scopul exploatării prin muncă (în special persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă), migranților (de exemplu, pe rutele traficantilor de migranți și expuse riscului din cauza rețelelor infracționale din zona mediteraneeană) și persoanelor aflate în cursul procedurilor de azil, precum și comunităților rome și persoanelor de etnie romă care pleacă la muncă în străinătate.

Autoritatea Europeană a Muncii recent înființată²⁰ va coopera cu agențiile UE care își desfășoară activitatea în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale, precum și cu cele care luptă împotriva criminalității organizate și traficului de persoane, inclusiv Europol și Eurojust.

În pofida progreselor înregistrate cu privire la identificarea cazurilor de trafic de persoane în scopul exploatării prin muncă, organizațiile societății civile indică faptul că inspecțiile în domeniul muncii și monitorizarea standardelor de ocupare a forței de muncă încă necesită îmbunătățire, în special în sectoare precum agricultură, construcții, catering, curățenie, ospitalitate (de exemplu, hoteluri) și îngrijire (de exemplu, saloane de manichiură-pedichiură).

Pentru combaterea și prevenirea traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă în cadrul lanțurilor internaționale de aprovizionare cu produse, mai multe state membre **au raportat cu privire la adoptarea măsurilor referitoare la răspunderea întreprinderilor și a persoanelor juridice, diligența din cadrul lanțului de aprovizionare și relația dintre activitatea comercială și drepturile omului** (de exemplu, Grecia, Olanda, Austria). Organizațiile societății civile subliniază importanța creșterii transparenței lanțurilor de aprovizionare cu produse, în cadrul cărora traficul de persoane este adesea întâlnit, precum și introducerea unor cerințe privind diligența.

¹⁸ „Lupta împotriva traficului de persoane în UE cu privire la toate formele de exploatare, inclusiv exploatarea sexuală și prin muncă, precum și toate formele de trafic de copii” este una dintre prioritățile UE în ceea ce privește criminalitatea, sprijinind Ciclul de politică al UE/EMPACT să combată criminalitatea internațională organizată și gravă în perioada 2018-2021. A se vedea Concluziile Consiliului privind stabilirea priorităților UE pentru combaterea criminalității internaționale organizate și grave în perioada 2018-2021, ST 9450/17.

¹⁹ De exemplu, ca parte a unei operațiuni comune de anchetă, autoritățile de aplicare a legii din Bulgaria și Franța, sprijinite de Europol și Eurojust au anihilat o organizație criminală care făcea trafic cu cetățeni bulgari în scopul exploatării prin muncă în sectorul agricol din Franța. Aproximativ 167 de persoane angajate sezonier pentru recoltarea strugurilor lângă Lyon au fost identificate ca victime; <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/bad-harvest-for-bulgarian-french-network-exploiting-vineyard-workers>.

²⁰ Regulamentul (UE) 2019/1149 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de instituire a unei Autorități Europene a Muncii, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004, a Regulamentului (UE) nr. 492/2011 și a Regulamentului (UE) 2016/589 și de abrogare a Deciziei (UE) 2016/344, JO L 186, 11.7.2019, p. 21.

2.3. Alte forme de exploatare

Victimele traficului de persoane în scopul altor forme de exploatare au reprezentat 18 % din victime²¹. Acest procent a inclus în principal cazuri de trafic de persoane în scopul cerșitului forțat, al activităților infracționale forțate și, de asemenea, trafic de persoane în scopul vânzării nou-născuților, al prelevării de organe²², al adopției ilegale, trafic de cetățeni ai Uniunii exploatați financiar prin fraudă și trafic de persoane prin intermediul mamelor surogat.

Traficul de persoane în scopul activităților infracționale forțate și al cerșitului forțat

Conform raportării, aceste forme de exploatare au crescut în anumite state membre, și anume Bulgaria, Croația, Grecia, Țările de Jos, Polonia și implică adesea copii. Traficul de persoane în scopul activităților infracționale forțate este asociat cu infracțiuni minore, infracțiuni organizate contra patrimoniului, precum furtul din buzunare sau din magazine. De asemenea, este asociat cu forme mai complexe de infracțiuni, inclusiv furt calificat și fraudă sau vânzarea și traficul de droguri. Ambele forme de exploatare sunt caracterizate de un nivel ridicat de circulație între țări. Rapoartele arată că victimele traficului de persoane în scopul cerșitului forțat includ persoane cu tulburări legate de abuzul de substanțe psihoactive și alcool, persoane cu dizabilități fizice, care aparțin minorităților etnice, inclusiv persoane din comunități rome marginalizate sau care se află în situații financiare dificile. Victimele traficului de persoane în scopul activităților infracționale forțate și al cerșitului forțat tind să fie mai tinere decât cele supuse altor forme de exploatare. Rămân provocări semnificative în ceea ce privește identificarea și recunoașterea victimelor traficate și exploatate în aceste scopuri.

Traficul de persoane în scopul căsătoriilor forțate și al căsătoriilor fictive abuzive

Victimele traficate în scopul căsătoriilor forțate și al căsătoriilor fictive abuzive sunt uneori raportate ca victime ale altor forme de trafic de persoane, inclusiv în scopul exploatării sexuale și/sau al exploatării prin muncă. Femeile și copiii sunt deosebit de vulnerabili la traficul de persoane în aceste scopuri. S-a identificat prevalența victimelor din comunitățile rome marginalizate, precum și existența unei legături cu migrația, din cauza vulnerabilității femeilor și fetelor migrante.

2.4. Traficul de copii

Prezența continuă a copiilor în rândul victimelor traficului este alarmantă. **Copiii reprezintă aproape un sfert** din toate victimele din UE. Marea majoritate a copiilor victime din UE erau fete (78 %). **Aproape 75 %** dintre toți copiii victime din UE erau **cetățeni ai Uniunii**. Fetele au reprezentat aproape trei sferturi (69 %) dintre copiii victime din afara UE. **Peste 60 %** dintre copiii victime din UE au fost **traficați în scopul exploatării sexuale**. **Traficul de copii rămâne o preocupare majoră**, în special traficul de fete și băieți în scopul exploatării sexuale și al activităților infracționale forțate

²¹ Informații mai detaliate privind formele de exploatare sunt disponibile în studiul „Colecție de date privind traficul de persoane în UE” (2020).

²² În 2017 și 2018 statele membre au raportat în UE 17 cazuri de trafic de persoane în scopul prelevării de organe.

constând în infracțiuni contra patrimoniului, precum furtul din buzunare sau din magazine, infracțiuni legate de droguri, precum cultivarea canabisului²³, și în scopul căsătoriilor forțate, timpurii și fictive. Copiii migranți și, în special, copiii migranți neînsoțiți, continuă să fie expuși unui risc mai mare de trafic și exploatare de-a lungul rutelor de migrație către și în interiorul UE. Traficanții au utilizat frecvent centre de primire pentru a identifica potențialele victime și pentru a organiza transportul acestora către locurile de exploatare²⁴.

Statele membre și actorii din UE au depus eforturi semnificative privind combaterea traficului de copii, inclusiv prin i) documente de orientare, ii) structuri de cooperare și sprijin, iii) inițiative de prevenire, iv) formare, v) acțiuni de conștientizare și informare, vi) educație și vii) acțiuni operaționale prin asigurarea respectării legii, inclusiv acțiuni transfrontaliere. **Cu toate acestea, persistența traficului de copii necesită măsuri mai puternice pentru prevenirea și combaterea acestei infracțiuni în mod eficace.** Concluziile Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor reiterează faptul că lupta împotriva **abuzului sexual și exploatării sexuale a copiilor** implică adesea combaterea criminalității organizate și a traficului de persoane²⁵. Strategia UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor, adoptată în 2020, a subliniat de asemenea că eforturile de prevenire trebuie să țină seama de circumstanțele și nevoile specifice ale diferitelor grupuri de copii, inclusiv copiii victime ale traficului²⁶.

2.5. Procedee emergente

Metodele utilizate de traficanți s-au schimbat datorită utilizării la scară largă a **internetului** și a rețelelor de socializare și datorită implementării de **noi tehnologii** în multe etape ale lanțului de trafic de persoane. Traficanții devin din ce în ce mai abili în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor și a internetului pentru a-și extinde activitățile infracționale online și pentru a-și investi și ascunde veniturile provenite din infracțiuni. În mai multe state membre, internetul și rețelele de socializare conexe au fost printre instrumentele predominante utilizate pentru recrutarea victimelor traficului de persoane, copiii fiind deosebit de expuși riscului. Tehnologia informației și comunicațiilor este utilizată pentru recrutarea, organizarea transportului și a cazării victimelor, publicitatea serviciilor victimelor, comunicarea între infractori și controlul victimelor și transferul veniturilor provenite din infracțiuni. Organizațiile societății civile indică, de asemenea, riscul tot mai mare privind utilizarea internetului în scopul traficului de persoane, în special în scopul exploatării sexuale pentru obținerea de profit.

Cu toate acestea, tehnologia poate juca un rol important în prevenirea și stoparea traficului de persoane. Organizațiile societății civile evidențiază necesitatea de a dezvolta și pune în aplicare în continuare măsuri tehnologice pentru combaterea acestei infracțiuni. **Trebuie acordată o atenție sporită explorării și valorificării utilizării**

²³ Europol, Centrul european privind introducerea ilegală de migranți (EMSC) Al patrulea raport anual de activitate – 2019.

²⁴ Ibidem.

²⁵ 12862/19.

²⁶ Strategia UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor [COM (2020) 607 final].

noilor tehnologii pentru a preveni și stopa traficul de persoane și a proteja victimele.

Alte tendințe emergente raportate de Europol se referă la **organizațiile criminale care fac trafic de persoane în scopul adopțiilor ilegale**²⁷. În plus, **traficul de persoane în scopul mai multor forme de exploatare** a fost identificat ca un procedeu emergent, iar femeile și fetele par a fi deosebit de vulnerabile la acesta. Au fost raportate cazuri de trafic de persoane în scopul **vânzării sugarilor**, în scopul **vânzării de organe**, trafic de cetățeni ai Uniunii în scopul nașterii și vânzării nou-născuților acestora și trafic de cetățeni ai Uniunii care sunt exploatați financiar **prin fraudă**. Anumite organizații ale societății civile și-au exprimat îngrijorarea cu privire la formele emergente de trafic de persoane **în scopul reproducerii umane asistate prin intermediul unei mame surogat**.

2.6. Migrația

În ultimii trei ani, sosirile de migranți care solicită protecție internațională în UE au continuat. Identificarea și detectarea victimelor sau a potențialelor victime ale traficului de persoane în cadrul fluxurilor mixte de migrație rămân o provocare. Rapoartele au legat contextul migrației de un risc crescut de trafic de persoane, rețelele de trafic de persoane abuzând de vulnerabilitățile grupurilor expuse unui risc ridicat, precum și de procedurile de azil, în principal în scopul exploatării sexuale ulterioare. Traficul de persoane este un fenomen infracțional complex legat de diverse alte infracțiuni, inclusiv sprijinirea infracțiunilor care facilitează diferitele etape ale lanțului de trafic de persoane în contexte specifice, precum introducerea ilegală de migranți.

Abordarea acestor provocări necesită ca o gamă largă de actori să coopereze la scară largă pentru a dezvolta și îmbunătăți în continuare sistemele de sesizare existente, să consolideze cooperarea între autoritățile naționale și organizațiile de sprijin (de exemplu, cu privire la returnarea victimelor în țara de origine a acestora), să solicite sprijinul și îndrumarea agențiilor UE (de exemplu, poliția de frontieră și paza de coastă europene, Agenția pentru Drepturi Fundamentale, Biroul European de Sprijin pentru Azil, Europol) și să colaboreze cu organizații internaționale (de exemplu, în cazul returnărilor voluntare). Este esențială colaborarea cu țările de origine și de tranzit și cu părțile interesate cheie, inclusiv Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru combaterea drogurilor și a criminalității, Organizația Internațională pentru Migrație, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii, Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație și cu organizațiile societății civile.

Europol²⁸ evidențiază legăturile dintre traficul de persoane și alte infracțiuni în contextul migrației. De exemplu, rețelele nigeriene influențează în mod semnificativ peisajul infracțional din UE prin colaborarea regulată cu grupurile infracționale locale cu privire la desfășurarea altor forme de criminalitate organizată. Pe baza contribuțiilor operaționale ale statelor membre, Europol a indicat în continuare că respectivele rețele „abuzează de

²⁷ Al patrulea raport anual de activitate al EMSC, 2019.

²⁸ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/emsc-4th-annual-activity-report---2019>.

mecanismul de azil pentru a legaliza atât statutul lor, cât și statutul victimelor”. Numeroși suspecți implicați în traficul de persoane dețin permise de ședere legale, sunt în prezent solicitanți de azil sau au statut de refugiat²⁹.

S-a raportat că femeile migrante vulnerabile și refugiate, precum și minorii neînsoțiți **sunt expuși unui risc persistent de a deveni victime ale traficului**. Organizațiile societății civile subliniază că migrația și aspectele legate de gen ale acestei infrațiuni nu sunt recunoscute suficient, ceea ce duce la vizarea în mod disproporționat a femeilor și fetelor în scopul exploatarei sexuale. În plus, situațiile de vulnerabilitate pe care migrația le poate crea, duc la riscuri mai mari ca femeile care solicită protecție internațională să devină victime ale traficului de persoane și ale altor forme de violență bazată pe gen, precum violul sau violența domestică, în special din cauza dificultăților privind accesul la cazare în condiții de siguranță și consiliere adecvată. **Organizațiile societății civile subliniază necesitatea unei abordări sensibile la aspectele de gen pentru a acorda asistență și sprijin victimelor traficate în scopul exploatarei sexuale.**

Extinderea eforturilor și strategiilor de prevenire și urmărire penală de către statele membre ar putea determina schimbări în sens pozitiv. **Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) raportează cu privire la mai mulți factori care pot afecta capacitatea victimelor traficului de persoane de a prezenta și justifica o cerere de protecție internațională.** Aceste provocări includ lipsa identificării victimelor traficului de persoane și a persoanelor expuse riscului de a fi exploatate în rândul solicitanților; lipsa eficacității mecanismului de sesizare pentru a oferi sprijin adecvat victimelor; sau lipsa de locuri în centre dedicate de primire/protecție, ceea ce poate împiedica sprijinul și protecția victimelor. De asemenea, victimele sunt uneori direcționate către mecanismul național, fără a fi luate în considerare potențialele nevoi ale acestora cu privire la protecția internațională și, prin urmare, statutul de refugiat al acestora poate să nu fie recunoscut.

Diferențele de politici și norme aplicabile victimelor traficului de persoane din afara UE le pot afecta cu privire la accesarea drepturilor acestora, inclusiv ale persoanelor care solicită protecție internațională³⁰. Victimele traficului de persoane pot fi transferate în țara în care au fost exploatate când au sosit pentru prima dată, acestea devenind astfel mai accesibile traficantilor și mai expuse riscului de a fi traficate din nou. În acest sens, organizațiile societății civile au atras atenția asupra dispozițiilor Regulamentului Dublin III³¹, ale Directivei UE privind combaterea traficului de persoane și ale Directivei privind permisul de ședere³².

²⁹ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/emsc-4th-annual-activity-report---2019>.

³⁰ Comisia Europeană, Studiu privind „Revizuirea funcționării mecanismelor de sesizare naționale și transnaționale ale statelor membre” (2020).

³¹ Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid, JO L 180, 29.6.2013.

³² Directiva 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente, JO L 261, 6.8.2004.

III. REZULTATELE ACȚIUNILOR DE COMBATERE A TRAFICULUI DE PERSOANE

Transpunerea corectă și completă și punerea în aplicare completă a Directivei privind combaterea traficului de persoane rămân o prioritate pentru Comisie. În acest context, acțiunile UE au inclus sprijin financiar, furnizarea de orientări, dezvoltarea cunoștințelor și consolidarea cooperării în ceea ce privește urmărirea penală a infractorilor și anihilarea rețelelor acestora, permiterea părților interesate să identifice victimele și să le acorde asistență și sprijin și contribuția la prevenirea acestei infracțiuni.

„Raportul privind transpunerea” din 2016³³ a arătat că statele membre au depus eforturi semnificative pentru transpunerea Directivei privind combaterea traficului de persoane. Cu toate acestea, a menționat că există încă suficient loc pentru îmbunătățire, în special cu privire la măsurile specifice de protecție a copiilor, prezumția că persoana respectivă este copil și evaluarea vârstei copilului, protecția înaintea și în timpul procedurilor penale, accesul la asistență necondiționată, despăgubire, nepedepsire, acordarea de asistență și sprijin membrilor familiei unui copil victimă, precum și prevenire. Aceste constatări au fost urmărite prin intermediul solicitărilor de informații adresate statelor membre în martie 2019. Comisia a primit răspunsuri de la toate cele 27 de state membre pentru care Directiva privind combaterea traficului de persoane este obligatorie³⁴. Aceasta va continua să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare în conformitate cu competențele sale în temeiul tratatelor și poate întreprinde acțiuni adecvate, inclusiv, dacă este necesar, inițierea procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

3.1 Combaterea culturii impunității

O cultură a impunității predomină atunci când persoanele implicate în tiparul activităților infracționale și în lanțul traficului de persoane nu suportă consecințele propriilor acte infracționale. Directiva privind combaterea traficului de persoane impune statelor membre să se asigure că:

- anchetatorii și serviciile de urmărire penală au la dispoziție instrumente de investigare eficace;
- persoanele, unitățile și serviciile care investighează și urmăresc penal infracțiunile de trafic de persoane beneficiază de formare; și
- anchetatorii și serviciile de urmărire penală nu depind de raportările sau acuzațiile victimelor.

Traficul de persoane este determinat de profiturile uriașe pe care le aduce organizațiilor criminale. Reducerea cererii într-un mod eficace necesită acțiuni care privează traficanții de câștigul financiar al acestora și asigură faptul că infracțiunile nu generează profit. Sechestrarea și confiscarea veniturilor și profiturilor provenite din infracțiuni și „urmărirea banilor”, de asemenea prin intermediul investigațiilor financiare și al

³³ COM(2016) 722 final; a se corobora cu Raportul care răspunde obligației prevăzute la articolul 23 alineatul (2) COM (2016) 719 din Directiva privind combaterea traficului de persoane.

³⁴ Danemarca nu are obligații în temeiul directivei, Marea Britanie are.

investigațiilor comune, rămân esențiale pentru stoparea tiparului activităților infracționale. Tragerea la răspundere a infractorilor prin intermediul arestărilor, urmăririlor penale și condamnărilor, printre altele, crește descurajarea ca metodă de prevenire. Combaterea culturii impunității și consolidarea răspunderii presupun creșterea numărului de investigații, urmăriri penale și condamnări, nu doar împotriva traficanților, ci și împotriva persoanelor care profită de pe urma infracțiunii și exploatează victimele.

Impunitatea infractorilor în UE persistă, iar numărul de urmăriri penale și condamnări ale traficanților rămâne redus. În perioada 2017-2018 au existat 11 788 de suspecti, 6 163 de urmăriri penale și 2 426 de condamnări în UE în legătură cu infracțiunile de trafic de persoane. Motivele care stau la baza numărului mai mare de suspecti și urmăriri penale și a numărului mai mic de condamnări decât în perioada de raportare anterioară³⁵ pot fi atribuite multor factori, ceea ce reprezintă un avertisment cu privire la efectuarea unei analize concludente a tendințelor. Cu toate acestea, numărul scăzut de urmăriri penale și, cu atât mai mult, numărul scăzut de condamnări ale traficanților din UE în comparație cu numărul de investigații, indică faptul că aducerea infractorilor în fața justiției continuă să fie o provocare. Provocările pentru autoritățile judiciare și de aplicare a legii includ i) dificultăți probatorii privind demonstrarea elementelor complexe ale infracțiunii; ii) asigurarea nivelului adecvat de resurse și cunoștințe pentru efectuarea investigațiilor financiare; și iii) dificultăți privind cooperarea transfrontalieră și internațională. **Numărul ridicat de victime înregistrate în UE solicită un răspuns puternic din partea justiției penale în scopul eradicării impunității infractorilor și transformării infracțiunii de trafic de persoane într-o infracțiune „cu risc ridicat și profit redus”.**

Franța a raportat cel mai mare număr de urmăriri penale pentru traficul de persoane din UE, fiind urmată de Belgia, România, Austria și Bulgaria. Franța a înregistrat, de asemenea, cel mai mare număr de condamnări pentru infracțiunile de trafic de persoane din UE, fiind urmată de România, Germania, Spania și Belgia. 70 % dintre traficanții condamnați sunt cetățeni ai Uniunii. Majoritatea traficanților au comis infracțiunile în scopul exploatării sexuale. Mai puțin de o cincime din totalul infractorilor au traficant victime în scopul exploatării prin muncă. Bărbații au continuat să reprezinte majoritatea infractorilor, reprezentând mai mult de două treimi din persoanele suspectate, urmărite penal și condamnate pentru trafic de persoane.

Numeroase state membre au raportat cu privire la acțiunile care vizează asigurarea respectării legii și acțiunile judiciare întreprinse pentru a pune tehnici speciale de investigație la dispoziția autorităților și pentru a le acorda responsabilități specifice în scopul investigării și urmăririi penale a infracțiunilor de trafic de persoane. Au

³⁵ Comisia Europeană, Al doilea raport privind progresele înregistrate cu privire la combaterea traficului de persoane (2018) elaborat în temeiul articolului 20 din Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, COM(2018) 777 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=COM%3A2018%3A777%3AFIN>, și documentul însoțitor al acestuia, SWD(2018) 473 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0473&from=EN>; Studiu referitor la colectarea datelor privind traficul de persoane în UE (2018), https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20181204_data-collection-study.pdf.

fost făcute eforturi pentru **sporirea investigațiilor financiare, a investigațiilor comune și a cooperării transfrontaliere**, precum și a măsurilor **privind sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din infracțiuni**. Statele membre utilizează din ce în ce mai mult **instrumentele**, resursele și **sistemele de informații la scară largă ale UE**, în special cu sprijinul agențiilor UE, pentru a face schimb de informații și a desfășura activități comune. Numeroase state membre raportează că echipele comune de anchetă s-au dovedit a fi un instrument de cooperare deosebit de eficace care contribuie la calitatea și eficacitatea investigațiilor preliminare prin schimb rapid de informații și colectarea de probe. Traficul de persoane se numără printre domeniile infracționale care dispun de cel mai mare număr de echipe comune de anchetă constituite³⁶. Eurojust a înregistrat un număr din ce în ce mai mare de cazuri de trafic de persoane, de reuniuni de coordonare și de echipe comune de anchetă privind traficul de persoane în perioada 2018-2019 comparativ cu anii precedenți³⁷.

Europol a primit un număr tot mai mare de contribuții din partea statelor membre, rezultând într-o creștere semnificativă a asistenței acordate autorităților de aplicare a legii. În 2019, acțiunile operaționale desfășurate în cadrul EMPACT în domeniul traficului de persoane au avut drept rezultat 825 de arestări, 8 824 de suspecți și 1 307 potențiale victime, inclusiv 69 de copii identificați, identificarea sau anihilarea a 94 de organizații criminale și înghețarea de active în valoare de 1,5 milioane EUR în conturi bancare, societăți și domenii web³⁸. **Cu toate că o serie de state membre utilizează din ce în ce mai multe instrumente de justiție penală pentru înghețarea și confiscarea activelor provenite din infracțiuni, rata generală de confiscare a activelor provenite din infracțiuni în UE rămâne scăzută.**

Autoritățile competente iau în considerare utilizarea sistemelor informatice la scară largă, inclusiv sistemul de informații privind vizele, sistemul de informații Schengen (SIS II) și Eurodac³⁹ pentru prevenirea, investigarea și/sau urmărirea penală a infracțiunilor grave, inclusiv a cazurilor de trafic de persoane. Utilizarea SIS II permite autorităților să detecteze (inclusiv prin utilizarea amprentelor), să investigheze și să urmărească penal traficanții și să identifice și să protejeze victimele. Aceasta permite, de asemenea, localizarea și confiscarea anumitor obiecte utilizate de infractori, de exemplu vehicule, ambarcațiuni, containere și documente de călătorie. Statele membre, Comisia și eu-LISA⁴⁰ planifică îmbunătățiri suplimentare/pregătesc consolidarea în continuare a SIS II, care va oferi comunității de aplicare a legii mijloace suplimentare începând cu sfârșitul anului 2021. Modernizarea cadrului de interoperabilitate ar putea fi un factor

³⁶ În 2019, 26 din 103 echipe comune de anchetă au fost înființate pentru a trata cazurile de trafic de persoane.

³⁷ 4 centre de coordonare, 96 de reuniuni de coordonare, 333 de cazuri noi de trafic de persoane, 118 echipe comune de anchetă care tratează cazurile de trafic de persoane în perioada 2018-2019.

³⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/44281/information-note-empact.pdf>;
<https://newsroom.consilium.europa.eu/videos/127612-empact-2019-results-20200602>. Fișele informative complete aferente rezultatelor EMPACT din 2019 sunt disponibile la adresa (datele privind combaterea traficului de persoane se află la paginile 6 și 7):
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7623-2020-INIT/en/pdf>.

³⁹ [Regulamentul EUODAC](https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/identification-of-applicants_en) instituie o bază de date dactiloscopice a UE în materie de azil: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/identification-of-applicants_en.

⁴⁰ Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție.

important în îmbunătățirea identificării victimelor traficului de persoane, inclusiv a copiilor și a autorilor infracțiunilor.

Prevenirea traficului de persoane a fost prioritatea principală a Comunicării Comisiei din 2017 privind intensificarea acțiunii UE de combatere a traficului de persoane („Comunicarea din 2017”)⁴¹. Directiva privind combaterea traficului de persoane stabilește cerințe concrete pentru statele membre, inclusiv acțiuni de descurajare și reducere a cererii de trafic de persoane, precum și de creștere a gradului de conștientizare, formare și luarea în considerare a incriminării utilizatorilor serviciilor solicitate de la victimele traficului de persoane. Ca acțiune-cheie în cadrul Comunicării din 2017, Comisia Europeană a încurajat statele membre să incrimineze persoanele care utilizează cu bună știință serviciile solicitate de la victimele traficului de persoane. Analiza din „Raportul privind utilizatorii” din 2016 al Comisiei Europene a arătat un peisaj juridic destul de divers în UE, care „nu reușește să contribuie în mod eficace la descurajarea cererii de astfel de servicii”⁴². La nivel național, măsurile legislative adoptate în temeiul articolului 18 alineatul (4) din Directiva privind combaterea traficului de persoane urmează abordări diferite pentru prevenirea infracțiunii și pentru reduce cererii ilegale de „servicii”, „utilizare” sau „exploatare” a victimelor traficului de persoane. Printre aceste diferențe se numără domeniul de aplicare, obiectivele și/sau cerințele specifice aferente acestor măsuri naționale. De la cel de-al doilea raport intermediar, puține state membre au raportat adoptarea de noi legi sau modificarea legislației existente pentru reducerea cererii sau incriminarea utilizării serviciilor victimelor traficului de persoane (de exemplu, Estonia, Cipru, Luxemburg, Suedia și Irlanda). Țările de Jos au raportat cu privire la inițiativele legislative în curs de desfășurare, iar alte state, de exemplu, Letonia, Ungaria, Spania, iau în considerare adoptarea unei legislații în acest sens.

Organizațiile societății civile evidențiază faptul că, în statele în care există astfel de dispoziții legislative, aplicarea acestora este limitată, iar urmărirea penală și condamnările încep să se concretizeze doar în mod treptat. Acestea sprijină prioritatea Comisiei de a încuraja statele membre care nu au făcut acest lucru să incrimineze persoanele care utilizează cu bună știință serviciile victimelor traficului de persoane și subliniază importanța incriminării utilizării serviciilor solicitate de la victime cu privire la toate formele de exploatare.

Au fost colectate pentru a doua oară date privind infracțiunea de utilizare a serviciilor victimelor traficului de persoane, astfel cum este prevăzută în legislația națională. Unsprezece state membre au raportat un număr total de 170 de suspecți, 162 de urmăriri penale și 133 de condamnări în legătură cu infracțiunea de utilizare a serviciilor victimelor traficului de persoane.

3.2 Accesul victimelor la drepturi și asigurarea respectării acestora

Una dintre prioritățile stabilite în comunicarea din 2017 a fost „oferirea unui acces mai bun la drepturi și asigurarea respectării drepturilor victimelor traficului de persoane”.

⁴¹ COM(2017)728 final.

⁴² COM(2016) 719 final.

Legislația UE prevede ca victimelor traficului de persoane să li se acorde asistență, sprijin și protecție în cadrul diferitelor acte legislative, inclusiv Directiva privind combaterea traficului de persoane, Directiva 2004/81/CE privind permisele de ședere, Directiva 2012/29/UE privind drepturile victimelor⁴³ și Directiva privind despăgubirea⁴⁴. Statele membre și organizațiile societății civile au raportat că există un număr considerabil de evoluții legislative și de politică, care permit victimelor accesul la drepturile acestora la asistență, sprijin și protecție și exercitarea acestora, inclusiv într-un context transfrontalier. Numeroase state membre au participat la campania desfășurată de Rețeaua europeană de prevenire a criminalității și Europol privind drepturile victimelor traficului de persoane⁴⁵, care și-a propus să ajungă la potențialele victime și să le informeze cu privire la asistență, protecție, precum și la drepturile lor în țările din UE⁴⁶.

Satisfacerea nevoilor specifice ale victimelor, luând în considerare în același timp istoricul personal al acestora și asigurarea faptului că acestea beneficiază de servicii personalizate, au fost identificate ca priorități în cadrul a numeroase rapoarte. Statele membre și organizațiile societății civile au reamintit necesitatea unei abordări multidisciplinare și multiinstituționale eficiente și eficace, inclusiv utilizarea personalului multilingv. Numeroase modificări legislative s-au referit la transpunerea și punerea în aplicare a Directivei privind drepturile victimelor, inclusiv cu privire la protecția victimelor în cadrul procedurilor penale și cu privire la măsurile de protecție și sprijin pentru copiii victime.

Toate statele membre, cu excepția unuia, dispun de mecanisme naționale de sesizare, pentru a îmbunătăți identificarea timpurie a victimelor traficului de persoane și asistența și sprijinul acordate acestora. Domeniul de aplicare, funcționarea și nivelul de formalizare a mecanismelor de sesizare variază de la un stat membru la altul. Toate statele membre au instituit cel puțin un anumit tip de măsură și procedură care vizează îmbunătățirea identificării (de exemplu, indicatori, orientări axate pe grupuri specifice expuse unui risc ridicat, inițiativă comună a autorităților de aplicare a legii, a inspectorilor de muncă și a serviciilor de migrație). De exemplu, Grecia raportează că mecanismul său național de sesizare a intrat în vigoare în 2019. Spania a instituit o procedură pentru sesizarea potențialelor victime ale traficului de persoane care solicită protecție internațională pe aeroportul Barajas din Madrid. Liniile de asistență telefonică pentru victimele traficului de persoane sunt un alt instrument care permite identificarea victimelor, precum și accesul acestora la serviciile de asistență. În plus, identificarea formală a copiilor victime necesită actori suplimentari, ajustarea procedurilor și, în general, aplicarea principiului interesului superior al copilului. În afară de autoritățile de aplicare a legii, poliție și autoritățile de frontieră și organizațiile societății civile, alte

⁴³ Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului, JO L 315, 14.11.2012, p. 57.

⁴⁴ Directiva 2004/80/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității, JO L 261, 6.8.2004, p. 15.

⁴⁵ <https://eucpn.org/preventhumantrafficking>.

⁴⁶ Cele 23 de țări participante sunt Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Cipru, Croația, Estonia, Grecia, Irlanda, Islanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Țările de Jos și Ungaria. A se vedea: <https://eucpn.org/preventhumantrafficking>.

entități sunt implicate, de asemenea, în identificarea copiilor victime, precum ofițerii în materie de migrație, inspectorii de muncă și serviciile diplomatice. Studiul privind revizuirea funcționării mecanismelor de sesizare naționale și transnaționale a evidențiat provocări specifice cu privire la identificarea victimelor în propriile state membre ale acestora, în special datorită faptului că sistemul de detectare este adaptat în mod special pentru identificarea victimelor din afara UE și nu este suficient de eficace cu privire la acordarea de asistență victimelor din UE, în special copiilor⁴⁷.

Statele membre au raportat măsuri specifice pentru copii care vizează îmbunătățirea identificării și a procedurilor de sesizare pentru victimele traficului de persoane. Acestea au inclus adoptarea de orientări, înființarea de instituții specializate și centre de cazare și modificarea legilor privind tutela pentru copiii lipsiți de îngrijirea părintească⁴⁸.

Măsurile specifice de gen au inclus adoptarea de instrumente politice care furnizează informații personalului medical pentru a identifica femeile și fetele victime ale traficului de persoane în scopul exploatării sexuale, formare și orientare cu privire la violența bazată pe gen, inclusiv exploatarea sexuală, pentru autoritățile din domeniul imigrației și punerea în aplicare a procedurilor de asistență, abordând în special femeile și copiii din punctele critice. Statele membre au raportat că o mai bună cunoaștere și o capacitate mai mare a autorităților naționale și a altor părți interesate implicate în procesul de identificare, precum și îmbunătățirea procedurilor de sesizare au condus la o mai bună identificare a victimelor, rezultatul fiind identificarea unui număr mai mare de victime. Cu toate acestea, cu privire la copiii care solicită protecție internațională, implicarea serviciilor de protecție a copilului în mecanismele de sesizare este în prezent limitată și trebuie consolidată.

Statele membre au subliniat, de asemenea, că existența unor procese clar definite, cu roluri stabilite și date disponibile dezagregate în funcție de sex și vârstă, a fost utilă pentru măsurarea amplitudinii fenomenului și identificarea nevoilor care trebuie să fie abordate. Organizațiile societății civile au regretat excluderea acestora din procesul de identificare oficială în anumite state membre ale UE. Acestea au evidențiat, de asemenea, o aplicare incoerentă a perioadelor de recuperare și reflecție în statele membre, lipsa unei intervenții juridice timpurii și o lipsă de pregătire a profesioniștilor implicați în procesul de identificare, ceea ce poate avea drept rezultat neidentificarea în mod formal a victimelor. Aplicarea clauzei de nepedepsire, potrivit căreia victimele nu ar trebui să fie penalizate pentru infracțiunile pe care au fost obligate să le comită și accesul victimelor la despăgubire nu au fost încă abordate.

3.3 Acțiuni generale

Fiind un fenomen complex, traficul de persoane a continuat să fie abordat în mod sistematic în domeniile de politică cheie relevante ale UE la nivel general, precum securitatea, migrația, justiția, egalitatea de gen, combaterea discriminării, drepturile

⁴⁷ Comisia Europeană, Studiu privind revizuirea funcționării mecanismelor de sesizare naționale și transnaționale ale statelor membre, 2020.

⁴⁸ Agenția pentru Drepturi Fundamentale a continuat să sprijine statele membre cu privire la consolidarea sistemelor de tutelă, cum ar fi Grecia și Italia, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite copiilor victime ale traficului de persoane.

fundamentale, protecția copilului, ocuparea forței de muncă, agricultura și pescuitul, dezvoltarea, cercetarea și ajutorul umanitar⁴⁹.

Există o legătură puternică între dimensiunea externă și cea internă a traficului de persoane. Serviciile Comisiei și Serviciul European de Acțiune Externă au desfășurat o activitate amplă pentru a asigura o abordare coerentă și coordonată privind combaterea acestei infracțiuni. Traficul de persoane este abordat într-o gamă largă de instrumente de politică, inclusiv în Strategia Globală de Politică Externă și de Securitate a UE, în Planul de acțiune privind drepturile omului și democrația 2020-2024⁵⁰, în Comunicarea comună „Către o strategie cuprinzătoare cu Africa”⁵¹, în strategia UE pentru Balcanii de Vest⁵² și în politica europeană de vecinătate.

Misiunile civile și militare din cadrul politicii de securitate și apărare comună^{53 54} reprezintă un instrument important în combaterea criminalității organizate. În zona mediteraneeană centrală, operațiunea Sophia din cadrul EUNAVFOR MED a jucat un rol decisiv în îmbunătățirea securității maritime generale și a contribuit la întreruperea și anihilarea tiparului de activitate și rețelelor infracționale ale traficantilor de migranți și traficantilor de persoane și a îmbunătățit cooperarea cu o gamă largă de organizații. Operațiunea EUNAVFOR MED IRINI a înlocuit operațiunea Sophia începând cu 31 martie 2020, sarcina principală a acesteia fiind punerea în aplicare a embargoului ONU asupra armelor în Libia, contribuind în același timp la întreruperea tiparului de activitate a rețelelor traficantilor de migranți și traficantilor de persoane.

Traficul de persoane este abordat pe larg în cadrul instrumentelor de dezvoltare și cooperare legate de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Traficul de persoane face obiectul a trei obiective specifice, inclusiv eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, inclusiv cu privire la exploatarea sexuală [Obiectiv de dezvoltare durabilă (ODD) 5.2], eradicarea traficului de persoane și a muncii forțate (ODD 8.7) și eradicarea traficului de copii (ODD 16.2). UE este implicată în procesul de revizuire a Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale și a protocoalelor acesteia, inclusiv în domeniul traficului de persoane.

⁴⁹ Ca exemple recente, a se vedea: O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025 (O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025; Strategia UE privind drepturile victimelor (2020-2025) [COM(2020) 258 final]; Strategia UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor [COM(2020) 607 final]; Agenda și Planul de acțiune ale UE în materie de droguri 2021-2025 [COM (2020) 606 final].

⁵⁰ Anexă la Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu, „Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024”, JOIN(2020) 5 final, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e9112a36-6e95-11ea-b735-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_2&format=PDF.

⁵¹ Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu „Către o strategie cuprinzătoare cu Africa” JOIN(2020) 4 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020JC0004&qid=1603185782133&from=RO>.

⁵² Strasbourg, 6.2.2018 COM(2018) 65 final.

⁵³ DOCUMENT COMUN DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI Planul de acțiune comun de punere în aplicare a pactului privind PSAC civilă 8962/19.

⁵⁴ Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind instituirea unui pact privind PSAC civilă, 14305/18.

Numeroase politici externe, parteneriate și inițiative cu țări terțe sau organizații regionale au continuat să abordeze traficul de persoane, în special ca parte a urmării Planului de acțiune comun de la Valletta, precum procesele de la Khartoum și Rabat.

Permiterea finanțării pentru inițiativele privind combaterea traficului de persoane în UE și în țările partenere a rămas, de asemenea, o prioritate. Statele membre au raportat cu privire la proiectele care beneficiază de finanțare cu gestiune partajată prin intermediul programelor naționale care operează Fondul pentru securitate internă sau Fondul pentru azil, migrație și integrare; și proiecte transnaționale finanțate în cadrul granturilor Uniunii aferente Fondului pentru securitate internă-componenta de cooperare polițienească și Fondului pentru azil, migrație și integrare. De asemenea, proiectele au continuat să fie finanțate din:

- alte fluxuri de finanțare ale UE (de exemplu, programul „Drepturi, egalitate și cetățenie” al Uniunii Europene);
- acțiuni EMPACT, prevăzute în cadrul bugetelor agențiilor UE;
- finanțare națională;
- prin inițiativa Spotlight UE-ONU;
- Fondul fiduciar al UE pentru Africa;
- Inițiativa Glo.Act, Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare; și
- Fondul european de dezvoltare.

Pentru a permite coerența și consecvența politicilor, activitatea de coordonare la nivelul UE a continuat prin:

- reuniuni tematice și structurate ale Platformei europene a societății civile împotriva traficului de persoane și ale rețelei UE de raportori naționali și ale mecanismelor echivalente;
- reuniuni de coordonare ale celor 10 agenții UE care, în 2018, au semnat declarația comună privind angajamentul de a lucra împreună pentru combaterea traficului de persoane;
- grupul interservicii al Comisiei Europene; și
- reuniuni cu alte instituții ale UE (Parlamentul European și Consiliul).

Cooperarea internațională a continuat, de asemenea, inclusiv cu organizațiile internaționale și organismele ONU.

4 CONCLUZII

Principalele constatări ale prezentului raport indică faptul că traficul de persoane nu s-a diminuat, ci a evoluat mai degrabă în interiorul UE și au apărut noi riscuri. Un număr foarte mare de victime continuă să sufere din cauza violenței, a amenințărilor și a prejudiciilor imense cauzate de traficul de persoane. Existența traficului de persoane determină costuri umane, sociale și economice uriașe, în timp ce traficanții și alți actori care, cu sau fără bună știință sunt implicați în activitatea ilicită a lanțului de trafic de persoane, realizează profituri enorme. Combaterea culturii impunității infractorilor,

utilizatorilor, exploatatorilor și profitorilor este esențială pentru îmbunătățirea stării de fapt.

Raportul menționează, de asemenea, că s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește cooperarea transnațională în cadrul UE și cu țările din afara UE, inclusiv cu privire la asigurarea respectării legii la nivel transfrontalier și acțiunile operaționale judiciare, precum și în ceea ce privește instituirea și îmbunătățirea mecanismelor naționale și transnaționale de sesizare și dezvoltarea bazei de cunoștințe privind acest fenomen. Cu toate acestea, numărul urmăririlor penale și al condamnărilor rămâne redus, iar numărul victimelor rămâne ridicat. Peisajul juridic destul de divers cu privire la incriminarea utilizării serviciilor solicitate victimelor traficului de persoane poate împiedica eforturile viitoare de descurajare a cererii pentru astfel de servicii. Atunci când victimele primesc asistență, sprijin și protecție, nu sunt luate în considerare nevoile acestora în ceea ce privește formele de exploatare la care sunt supuse, sexul și vârsta lor și nevoile și circumstanțele specifice ale acestora. Înregistrarea și raportarea datelor rămân incoerente. Preocupările identificate evidențiază punerea în aplicare deficitară a Directivei privind combaterea traficului de persoane în statele membre și faptul că trebuie intensificată în continuare.

Traficul de persoane este o infracțiune transnațională care alimentează cererile ilegale din interiorul și din afara UE și are un impact negativ asupra tuturor statelor membre ale UE. Consolidarea parteneriatelor de securitate între UE și țările din afara UE ar putea spori cooperarea pentru a contracara amenințările comune. O astfel de abordare ar fi bazată pe interese de securitate comune și pe stabilirea cooperării și a dialogului în materie de securitate⁵⁵. Progresele insuficiente înregistrate și tendințele privind evoluția traficului de persoane necesită o nouă abordare strategică pentru eradicarea traficului de persoane. Aceste acțiuni vor fi dezvoltate în contextul agendei privind combaterea criminalității organizate.

⁵⁵ COM(2020) 605 final.